

Ukrainian Orthodox Church of Canada
Українська Православна Церква в Канаді
L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

Святі Славні Мученики
Адріян і Наталія
Нікомідійські

The Holy and Glorious
Martyrs Adrian and Natalia
of Nicomedia

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Кутах
kutash@unicorne.org

**[M]аючи бо силу Твою, тиранів
подолали і розчавили слабке
зухвальство демонів” (Тропар – мій
переклад)**

На 8-го вересня за календарем Григоріянським (це – 26-го серпня за Юліанським) ми святкуємо пам'ять Святого подружжя, Адріяна й Наталії Нікомідійських (сьогодні це м. Ізміт у Туреччині), яких шлюб, в якому Бог став і Основою і Ціллю, народжує безліч духовних дітей.

Вони були одружені тільки рік, коли на Адріяна, який був високим чиновником у Римському війську, зробило глибоке вражіння великодушність Християн-Мучеників, яких імена й відгуки він мусів, як службовець, записувати. Він дивувався, щоб то було за натхнення, яке їм давало таку наснагу зустрічати муки та смерть з дивовижною хоробрістю та стійкістю. «Які нагороди ви сподіваєтесь від свого

**“[P]ossessed of Thy might, they set at naught the tyrants and crushed the feeble audacity of the demons”
(Troparion)**

On September 8 on the Gregorian Calendar (which is August 26 on the Julian) we celebrate the memory of a married couple, Saints Adrian and Natalia of Nicomedia (today Izmit in Turkey), whose nuptial union, of which God became the Source and the Goal, produces an innumerable multitude of spiritual children.

They had been married for only a year when Adrian, a high-ranking official of the Roman army, was struck by the nobility of Christian martyrs whose names and responses it was his duty to record. He wondered what it could be that made it possible for them to face torments and death with such courage and fortitude. “What rewards do you expect from your God?” he asked. Their response was that

Бога?» питав він. А вони відповіли, що він не зміг би й уявити, які предивні будуть ті нагороди (I Коринтян 2:9).

Хоч був він язичником, то Адріян був і в повному розумінню того слова Римлянином, якого вишкіл і служіння надали йому глибоку повагу й пошану до того геройства, яке проявляється в «добрій смерті». Він відгукнувся на Божу Благодать, що постійно діє для приведення кожного до спасіння (I Тимофія 2:4) і відважно наказав іншим Римським чиновникам записати і його ім'я поміж сповідниками Христа. Коли почув про це імператор (правдоподібно Гай Галерій Валерій Максиміян) він покликав до себе Адріяна, настоюючи на тому, що він напевно був захворів на тимчасове безумство і повинен попросити прощення у богів. Адріян же відповів йому: «Я не згубив мій глузд а навпаки знайшов його», Тоді його затримали й ув'язнили разом з іншими Християнами.

Дружина його, Наталія, сприйняла цю звістку не з тривою а радісно. Вона ж також стала була відданою наслідницею Того, Який молився за тих, що Його несправедливо засудили й розп'яли. Вона радше переживала, що таке швидке навернення її мужа не витримає страшний іспит, який мав настати. Вона відвідала в'язницю, похвалила Адріяна за його мужність і притисла до серця його ланцюги. А тоді попросила решта в'язнів молитися за нього.

Деякі джерела кажуть, що Адріян здобув дозвіл востаннє провідати свою дружину, щоб сповістити її про день своєї страти (статус колишнього чиновника мабуть міг допомогти в цьому). Наталія спочатку не зрозуміла, а подумала, що він мабуть зрікся Віри, яку він був так блискавично прийняв. Вона його посварила і не хотіла впускати його до хати, та почувши його звістку вона підбадьорила його і потім і акомпанувала його на трибунал і на наступних тортурах

he could not even imagine what splendid rewards were forthcoming (I Corinthians 2:9).

Although a pagan, Adrian was a thorough-going Roman, whose training and service had given him a profound respect for and admiration of the heroism which manifested in a "good death". He responded to the Grace of God which is continually at work to lead all to salvation (I Timothy 2:4) and boldly ordered the other Roman officials to write his name also among those who confessed Christ. When the Emperor (most likely Gaius Galerius Valerius Maximianus) was told of this he summoned Adrian, insisting that he must have suffered temporary insanity and he should ask the gods to forgive him. To this Adrian responded: "I have not lost my mind, but rather have found it". He was then arrested and imprisoned with the other Christians.

His wife, Natalia, received this news with joy instead of dismay. She, too, had become a devoted follower of the One, Who prayed for those who unjustly condemned and crucified Him. Her anxiety was rather that her husband's hasty conversion might not withstand the fierce test that awaited him. She visited the prison, praised Adrian for his courage and embraced his chains. She also asked the other prisoners to pray for him.

Some sources say that Adrian gained permission to visit his wife a last time to give her the date of his execution (his former official status may have helped to achieve this privilege). Natalia misunderstood, at first, thinking that he had renounced the Faith he had adopted so quickly. She rebuked him and would not let him in but, upon hearing his news, she encouraged him and accompanied him to the tribunal and the ensuing tortures and martyrdom. There is some discussion over whether this occurred in 298 or 306 A.D.

It would be a mistake to see Natalia's role in Adrian's testimony to the

і мучеництві. Не зовсім певно, чи було це в р. 298-му чи 306-му.

Було б помилкою сприймати роль Наталії в Адріановому свідченню Господеві, як вияв того роду фанатичної віри, яка уможлиблює терористам-смертникам помирати, і з собою забирати багатьох інших жертв. Без сумніву Св. Наталія, як і Матір Господа нашого, пережила те, чого був провістив Св. Симеон (Луки 2:35): меч нескazanного болю пройняв і її серце. Але вона, як і Мученики, вірою зуміла дивитися вище іспитів і страждань сучасного віку на неминуче торжество майбутнього віку, якого визнаємо в Нікейському Символі Віри.

Св. Адріан посвідчив про беззмінну актуальність цього сподівання своїм життям. А Наталія також заснула в Господі невдовзі, відмовивши шлюб з військовим полководцем. Її дісталася рука Адріана і вона тримала її з собою, як Святі Мощі до своєї смерті. Її муж ще раз навідав її у видінню, щоб сповістити її, що й вона скоро буде разом з ним. Решта його останків, як і останки його спів-Мучеників забрав Християнин, що називався Євсевій, до Аргіропула близько м. Візантії (пізніше перейменоване на Константинополь, а теперішня назва - Стамбул). Передання каже, що саме там, на гробі свого мужа, Св. Наталія мирно передала свій дух Господеві, щоб бути з ним навіки в Оселі, яку Він приготував для них. Її Мощі перебувають у Соборі Св. Лаврентія в Мілані в Італії.

Ми поминаємо цих Святих Мучеників разом, хоч не разом вони постраждали – а Наталії мучеництво було безкровним. У нашому літургійному святкуванні їх, Наталії заохочення свого супруга, Адріана, бути вірним Господеві, навітлюється в контрасті до спокуси Адама Євою. Її ім'я вказує, що вона народилася на празник язичників п. н. «Дієс соліс інвіктус» («День переможного сонця»), який був прообразом Свята

Lord as an expression of the sort of fanatical faith which enables suicide bombers to die – and take many others with them. There is no doubt that St. Natalia, like the Mother of our Lord, experienced that which St. Simeon had foretold (Luke 2:35): the sword of anguish piercing her heart. Yet, like the Martyrs she, by faith, could see beyond the trials and tribulations of the present age to the triumph of the age that is to come, which we proclaim in the Nicene Creed.

St. Adrian attested to the reality of that vision with his life. Natalia, too, fell asleep in the Lord soon after, refusing to marry an army commander. She had obtained Adrian's hand which she kept near her as a Holy Relic until her repose. Her husband once more appeared to her in a vision to tell her that she would soon be with him. The rest of his remains, as also those of his fellow Martyrs, were taken by a Christian named Eusebius to Argyropoulis near Byzantium (later Constantinople, and now Istanbul). Tradition says that it was there, upon the tomb of her husband, that St. Natalia peacefully surrendered her spirit to the Lord, to be with her spouse forever in the Mansion He had prepared for them. Her Relics are kept in the Basilica of St. Lawrence in Milan, Italy.

We commemorate both these Martyrs together even though they did not die together – and Natalia's Martyrdom was without blood. In our liturgical celebration of them, Natalia's encouragement of her partner, Adrian, to be faithful to the Lord, is contrasted to the temptation of Adam by Eve. Her name indicates that she was born on the pagan feast "Dies solis invictus" (The Day of the Invincible Sun), which was the forerunner of the Feast of the Nativity of the true Sun of Righteousness, Jesus. Natalia's faithfulness encourages those who follow Jesus to remain steadfast in the face of temptations to stray from Him. She thus follows the example of Mary, the Mother of Jesus (whose pain is also mentioned in

Народження справжнього Сонця Справедливості, Ісуса. Вірність Наталії заохочує наслідувачів Ісуса бути стійкими, коли приходять спокуси відступати від Нього. І так вона наслідує приклад Марії, Матері Ісуса (біль якої також згадується в літургійних текстах). Ці вірні Дочки Єви, Марія Богородиця і Мучениця Наталія, приймають участь у виправленні недостачі їхньої матері – у звершеній спасаючій дії Сина Марії, яка за переданням Православної Церкви перетворює першу пару людську, Адама й Єви, з непослушних грішників на розкаяних Святих.

Адріян розділяє своє ім'я з Римським імператором Адріаном (76-138 р. Б.), який колись був вирішив назавжди стерти Святе Місто Єрусалим з обличчя землі, даючи його намісникові назву Аелія Капітоліна, в честь свою і головного Римського бога, Юпітера Капітоліна. А Єрусалим далі таки існує і далі живе й Віра Того, Який плакав над ним перед Своїми Життєдайними Страстями – та й провістив про час, коли це місто знову виголосить Йому: «Благословенний, Хто йде в Господне Ім'я» (Луки 13:35). Св. Адріян дає найглибшу пошану й поклоніння цьому Імені і таким чином робить святим і цінним і те ім'я, яке він розділяє з брутальним Богоборним імператором.

За Молитвами цих праведних і вірних Мучеників, нехай і ми, разом з нашими родинами і нашими землями, будемо благословенні вірою, що перетворює життя, а також і послухністю до нашого Господа – і так хай приспішується явне пришествя Його вічного Царства по всій вселенні. Амінь.о.

the liturgical texts for this commemoration). These faithful Daughters of Eve, Mary the Theotokos and Natalia the Martyr, help to correct the fault of their mother - as part of the perfect redemptive work of Mary's Son, which, in the tradition of the Orthodox Church, accomplishes the transformation of this first couple, Adam and Eve, from disobedient sinners into penitent Saints.

Adrian shares the name of the Roman Emperor, Hadrian (76-138 A.D.), who determined to forever obliterate the Holy City, Jerusalem, from the earth, renaming its successor Aelia Capitolina, in his own honour and that of the chief Roman god, Jove (Jupiter) Capitolinus. Jerusalem survives and so does the Faith of the One Who wept over it prior to His life-giving Passion - and foretold a time when the city would say to Him once more: "Blessed is He Who comes in the Name of the Lord" (Luke 13:35). St. Adrian offers the deepest honour and adoration to that Name and thus makes the name he shares with the brutal, God-defying emperor precious and holy as well.

Through the Prayers of these righteous and faithful Martyrs may we, too, as well as our families and our lands be blessed with life-transforming faith and obedience to our Blessed Lord and hasten the manifest coming of His eternal Kingdom over all the cosmos. Amen..